

Sygn. akt III Ca 1750/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Tatarczyk (spr.)

Sędzia SO Andrzej Dyrda

SR (del.) Ewa Buczek – Fidyka

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. S. i R. S.

przeciwko K. K. i M. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 17 lipca 2014 r., sygn. akt II C 569/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza solidarnie od powodów na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSR (del.) Ewa Buczek-Fidyka SSO Tomasz Tatarczyk SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt III Ca 1750/14

UZASADNIENIE

W wyroku z 17 lipca 2014 roku Sąd Rejonowy umorzył postępowanie co do żądania zapłaty z tytułu należności głównej kwoty 246 zł z ustawowymi odsetkami, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 1617 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu, nakazał pobrać od powodów solidarnie kwotę 669,07 zł z tytułu kosztów sądowych. Sąd ustalił, że pozwani w kwietniu 2011 roku zawarli z powódką ustną umowę na wykonanie projektu wnętrza domu za cenę łączną 5000 zł brutto. Projekt miał być wykonywany stopniowo w miarę postępu prac budowlano-wykończeniowych oraz prace te w stosownych odstępach czasu wyprzedzać. Pozwanym zależało na ukończeniu prac budowlano-wykończeniowych do grudnia 2011 roku, co zostało powódce oznajmione. Powódka przesłała pozwanej drogą elektroniczną proponowany zakres i wycenę prac projektowych. Zakres ten obejmował projekt koncepcyjny wnętrza domu, projekt wykonawczy, nadzór autorski i opcjonalnie projekt elewacji domu. Pozwani zaakceptowali przesłany przez powódkę zakres prac a odnośnie zaproponowanego w nim wynagrodzenia ustalili w drodze negocjacji z powódką, że jej wynagrodzenie wynosić będzie łącznie 5000 zł brutto.

Powódka i pozwani kontaktowali się w zakresie oceny postępu prac budowlano-wykończeniowych. Ustalił Sąd jak przedstawiała się realizacja zobowiązań z umowy na poszczególnych etapach prac budowlano-wykończeniowych. Ustalił dalej, że w dniu 8 grudnia 2011 roku drogą elektroniczną powódka zwróciła się do pozwanych z wnioskiem o zamknięcie drugiego etapu zlecenia, uznanie tego etapu za zakończony i rozliczenie należności w tej części. W zakresie projektu koncepcyjnego powódka nie zrealizowała rzutu piętra - aranżacji pomieszczeń, łazienki na parterze budynku, pralni na piętrze, rzutu dwóch sypialni na piętrze. W zakresie projektu wykonawczego nie zostały przez nią podane wymiary wszystkich projektowanych pomieszczeń a jedynie ich rzuty, brak było pełnej specyfikacji materiałowej oraz kolorystycznej, pełnego opisu wybranych materiałów i wyposażenia dolnej i górnej łazienki, doboru konkretnych opraw oświetleniowych, projektu posadzek. Nie został również wykonany przez powódkę projekt trzech sypialni. W grudniu 2011 roku na prośbę pozwanych powódka spotkała się z pozwany w centrum handlowym. Na spotkaniu tym pozwany oświadczył powódce, że odstępuje od zawartej z nią umowy z uwagi na niezadowolenie z postępu prac projektowych i zaproponował zamknięcie rozliczeń na dotychczas otrzymanych przez powódkę wpłatach. Powódka oświadczenie to przyjęła ale upomniała się o dalsze wynagrodzenie. Pozwani zaliczkowo zapłacili powódce łącznie kwotę 3000 zł tytułem wynagrodzenia. Sąd wskazał, że strony łączyła umowa o dzieło. Termin zakończenia prac projektowych nie został w umowie ustalony przez określenie konkretnej daty, prace projektowe miały natomiast według umowy poprzedzać prace budowlano-wykończeniowe. Powódka nie doznała przeszkód ze strony pozwanych w zakresie wykonania umowy. Przeszkody takie nie wynikały również z postępu prac budowlano-wykończeniowych. Miała powódka wystarczającą ilość czasu na wykonanie prac projektowych w uzgodnionym zakresie do grudnia 2011 roku. Pozwana w grudniu 2011 roku stwierdziła, że umowa została przez nią wykonana, tymczasem w pełni umowy nie zrealizowała. Za podstawę rozstrzygnięcia przyjął Sąd art. 635 k.c. przyznający zamawiającemu prawo odstąpienia od umowy w wypadku ustalenia, że przyjmujący zamówienie opóźnia się z rozpoczęciem lub wykończeniem dzieła tak dalece, że nie jest prawdopodobne, iż zdoła je ukończyć w czasie umówionym. Stwierdził Sąd, że opóźnienie powódki w wykończeniu dzieła przybrało rozmiar kwalifikowany wykluczając prawdopodobieństwo ukończenia dzieła w terminie wynikającym z założeń przyjętych przez strony. Mimo niewykonania zakreślonych umową prac powódka natomiast uznała, że zostały one wykonane w całości. W tej sytuacji pozwani złożyli powódce skuteczne oświadczenie o odstąpieniu od umowy, co doprowadziło do jej wygaśnięcia. Nie można było, w ocenie Sądu, przyjąć iż wykonywany przez powódkę projekt dzielił się na autonomiczne etapy, jak również że za poszczególne części projektu powódce należało się wynagrodzenie. Wobec odstąpienia przez pozwanych od umowy z przyczyn, o których mowa w art. 635 k.c., powódka nie może żądać zapłaty dalszego wynagrodzenia. Odnośnie nadzoru autorskiego stwierdził Sąd brak możliwości przyjęcia, że wynagrodzenie w kwocie 5000 zł obejmowało również należność za ten nadzór. Powódka, jak wskazał, nie udowodniła jednak, iż pozwani zgodzili się na kwotę wynagrodzenia określoną przez nią w tym zakresie w projekcie, nadto nie wykazała powódka, ile spotkań o charakterze nadzoru autorskiego miało miejsce w trakcie realizacji projektu. W zakresie, w jakim powodowie cofnęli pozew Sąd postępowanie umorzył na podstawie art. 355 w związku z art. 203 § 1 k.p.c. O kosztach procesu rozstrzygnął po myśli art. 98 k.p.c. i art. 13 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

W apelacji powodowie zarzucili naruszenie prawa procesowego - art. 227 i 328 § 2 k.p.c. polegające na pominięciu przez sąd dowodów świadczących o tym, że powodowie wykonali łączącą strony umowę, to jest sporządzili projekt koncepcyjny oraz projekt wykonawczy, art. 233 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, dokonanej wybiórczo wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego i przyjęcie, że powodowie byli w opóźnieniu w wykonaniu prac a w konsekwencji że pozwani mogli odstąpić od umowy, naruszenie prawa materialnego - art. 635 k.c. poprzez błędne zastosowanie i przyjęcie, że powódka opóźniła się z wykończeniem dzieła, pomimo że strony nie uzgadniały konkretnego terminu ukończenia dzieła, art. 644 k.c. przez jego niezastosowanie, sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego w zakresie dotyczącym ustaleń, iż powódka winna wykonać prace projektowe do grudnia 2011 roku, podczas gdy strony nie umawiały się co do terminu końcowego prac oraz że zrealizowanego przez powódkę projektu koncepcyjnego i wykonawczego nie można podzielić na autonomiczne etapy. W oparciu o te zarzuty skarżący domagali się zmiany wyroku przez zasądzenie od pozwanych kwoty 3027 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 lutego 2014 roku, zasądzenia od pozwanych zwrotu kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Pozwani wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie solidarnie od powodów na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja jest nieuzasadniona.

Nie zachodzi zarzucane w niej naruszenie prawa materialnego i procesowego ani sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

W oparciu o zebrane dowody Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, dowody te poddając gruntownej ocenie, wyprowadził właściwe wnioski co do realizacji przez powódkę zobowiązania i przyczyn odstąpienia od umowy.

Wbrew twierdzeniu skarżących, nie zachodziły w sprawie podstawy do zastosowania przepisu art. 644 k.c. umożliwiającego zamawiającemu do chwili ukończenia dzieła odstąpienie od umowy w każdej chwili za jednoczesnym uregulowaniem umówionego wynagrodzenia i odliczeniem tego co przyjmujący zamówienie oszczędził z powodu niewykonania dzieła.

Prawidłowo ustalone przez Sąd Rejonowy fakty przemawiały bowiem za stwierdzeniem, że wystąpiły przesłanki uprawniające pozwanych do odstąpienia od umowy w trybie art. 635 k.c.

Powódka, jak ustalił Sąd Rejonowy, w grudniu 2011 roku wystąpiła do pozwanych z wnioskiem o zamknięcie drugiego etapu zlecenia, uznanie tego etapu za zakończony i rozliczenie należności. Tymczasem zebrany w sprawie materiał dowodowy świadczy o tym, że wbrew twierdzeniom strony powodowej, nie zostały zrealizowane dwa pierwsze etapy prac obejmujące projekt koncepcyjny i wykonawczy. Nie podważa apelacja opinii sporządzonej przez biegłą i ustaleń dokonanych przez Sąd Rejonowy w oparciu o opinię. Według tych ustaleń, etap pierwszy projektu został zrealizowany z brakami w zakresie rzutu pietra – aranżacji pomieszczeń, łazienki na parterze, pralni na piętrze, rzutów dwóch sypialni. Drugi etap obejmujący projekt wykonawczy nie został zrealizowany w pełni, braki dotyczą podania wymiarów wszystkich projektowanych pomieszczeń, specyfikacji materiałowej i kolorystycznej, opisu wybranych materiałów i wyposażenia dolnej oraz górnej łazienki, doboru konkretnych opraw oświetleniowych, projektu posadzek. Nie został wykonany przez powódkę projekt trzech sypialni.

Skoro twierdziła powódka, że zrealizowała w pełni dwa pierwsze etapy robót a jak wykazało postępowanie dowodowe, robót tych nie ukończyła, wystąpiła sytuacja objęta dyspozycją art. 635 k.c. Przepis ten stanowi, że jeżeli przyjmujący zamówienie opóźnia się z rozpoczęciem lub wykończeniem dzieła tak dalece, że nie jest prawdopodobne, żeby zdołał je ukończyć w czasie umówionym, zamawiający może bez wyznaczenia terminu dodatkowego od umowy odstąpić jeszcze przed upływem terminu do wykonania dzieła. Z uwagi na opóźnienie w wykończeniu dzieła pozwany w grudniu 2011 roku złożył powódce skuteczne oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Odstąpienie od umowy dokonane w tym trybie zrodziło w myśl art. 494 § 1 k.c. obowiązek zwrotu wzajemnych świadczeń stron. Pozwani uznali, że zapłacone powódce zaliczkowo wynagrodzenie pokrywa jej należność za część umowy zrealizowaną. Apelacja nie podważa tej oceny. Ponieważ w rezultacie oświadczenia złożonego w oparciu o art. 635 k.c. umowa stron uległa rozwiązaniu, niezasadnie żądali powodowie zapłaty dalszego wynagrodzenia a wnioskami apelacji objęli również tę część roszczenia, co do której pozew w postępowaniu pierwszo-instancyjnym cofnęli.

Z przytoczonych względów orzec należało jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 k.p.c., o kosztach postępowania odwoławczego - po myśli art. 98 § 1 i 3 k.p.c.; powodowie jako strona przegrywająca obowiązani są zwrócić pozwany, na ich żądanie, koszty zastępstwa prawnego w tym postępowaniu.